

SPECIAL PROCEDURES UNITED NATIONS HUMAN RIGHTS COUNCIL

درخواست برای محافظت فوری از خبرنگاران در افغانستان در میان محدودیت‌های مداوم علیه آزادی مطبوعات

بیانیه ریچارد بنت، گزارشگر ویژه وضعیت حقوق بشر در افغانستان

۳۰ اپریل ۲۰۲۶

جنوا

پیش از روز جهانی آزادی مطبوعات، من از مقامات دفترو در افغانستان می‌خواهم که بلافاصله و بدون قید و شرط تمام روزنامه‌نگاران بازداشت شده را آزاد کنند و اطمینان بدهند که کارگران رسانه‌ای می‌توانند حق آزادی بیان خود را اعمال کرده و بدون ترس از انتقام، آزار یا دستگیری به کار خود ادامه دهند.

از زمان بازپس‌گیری قدرت توسط طالبان، فرسایش نگران‌کننده‌ای در آزادی مطبوعات در سراسر افغانستان رخ داده است. گزارش‌دهی مستقل اکنون به شدت محدود شده و روزنامه‌نگاران و کارگران رسانه‌ای در محیطی فزاینده محدود و خصمانه فعالیت می‌کنند که تحت طیف گسترده‌ای از کنترل‌های تحمیل شده توسط مقامات دفترو قرار دارند. این کنترل‌ها شامل سانسور، نظارت تهاجمی و محدودیت‌های «قانونی» — از جمله موارد ناشی از قانون به اصطلاح «ترویج فضیلت و جلوگیری از رذیلت» می‌شود. فضای ترس منجر به خودسانسوری گسترده‌ای شده است که فراتر از روزنامه‌نگاران، شامل منابع اطلاعات نیز می‌شود. افغان‌ها ای که با رسانه‌ها صحبت می‌کنند، گزارش شده است که با تهدید، نظارت و حتی بازداشت مواجه شده‌اند که جریان اطلاعات را بیشتر تضعیف می‌کند.

در آستانه روز جهانی آزادی مطبوعات، از مقامات دفترو در افغانستان می‌خواهم که فوراً و بدون قید و شرط تمام خبرنگاران بازداشت‌شده را آزاد کنند و تضمین نمایند که کارکنان رسانه‌ها می‌توانند از حق خود برای آزادی بیان استفاده کرده و بدون ترس از تلافی‌جویی، آزار و اذیت، یا بازداشت، به کار خود ادامه دهند.

از زمانی که طالبان دوباره به قدرت رسیدند، آزادی مطبوعات در سراسر افغانستان به طرز نگران‌کننده‌ای کاهش یافته است. گزارش‌دهی مستقل اکنون به شدت محدود شده و خبرنگاران و کارکنان رسانه‌ها در محیطی به شدت محدودکننده و خصمانه کار می‌کنند که در آن با طیف گسترده‌ای از کنترل‌های اعمال‌شده از سوی مقامات دفترو مواجه هستند. این کنترل‌ها شامل سانسور، نظارت مزاحم، و محدودیت‌های «قانونی» — از جمله آنهایی که از به اصطلاح قانون امر به معروف و نهی از منکر ناشی می‌شود — می‌باشد. فضای ترس به خودسانسوری گسترده‌ای انجامیده است که فراتر از خبرنگاران، منابع را نیز در بر می‌گیرد. گزارش شده است که افغان‌هایی که با رسانه‌ها صحبت می‌کنند با تهدیدات، نظارت، و حتی بازداشت مواجه شده‌اند که این موضوع جریان اطلاعات را بیشتر تضعیف می‌کند.

حتی گزارش‌دهی‌های معمول نیز می‌تواند با خطرات جدی همراه باشد. این خطرات زمانی بیشتر می‌شوند که مطالب منتشر شده انتقادی از طالبان تلقی شوند یا به موضوعات حساس، به‌ویژه حقوق زنان و دختران، بپردازند. تهدید و ارعاب به امری رایج تبدیل شده و اتهام همکاری با رسانه‌های خارج از کشور و اکنش‌های تندتری را برمی‌انگیزد.

در سال ۲۰۲۵ مرکز خبرنگاران افغانستان کم از کم ۳۴ مورد بازداشت خبرنگاران را ثبت کرده است. برای خبرنگاران زن، وضعیت حتی دشوارتر است؛ زیرا آن‌ها باید با موانع عمیقاً تبعیض‌آمیز ناشی از محدودیت‌های آزادی رفت‌وآمد زنان و نیز الزامات پوشش اجباری کنار بیایند. همچنین نگرانی‌های وجود دارد که خبرنگاران زن در محیط کار به‌طور برابر با مردان برخورد نمی‌شوند.

این تحولات در بستر گسترده‌تری از محدود شدن فضای مدنی و افزایش سرکوب آزادی بیان در افغانستان رخ می‌دهد. مدافعان حقوق بشر، فعالان جامعه مدنی و کسانی که سیاست‌های طالبان را به چالش می‌کشند، با خطرات فزاینده‌ای روبه‌رو هستند. کتاب‌ها و دیگر نشریات چاپی سانسور می‌شوند و دسترسی به منابع متنوع اطلاعاتی به‌طور فزاینده‌ای محدود شده است. خبرنگاران نیز به‌دلیل پست‌های خود در شبکه‌های اجتماعی مجازات می‌شوند.

اصطلاحاً «قوانین جزایی» محاکم طالبان شامل موادی است که با استفاده از مفاهیم مبهم، ذهنی و ایدئولوژیک، انتقاد از چهره‌های عمومی و مذهبی را جرم‌انگاری می‌کند. همان‌طور که قابل پیش‌بینی است، این وضعیت به کاهش بیشتر فضای بحث و گفت‌وگو، خودسانسوری، و ایجاد فضای ارعاب نهنتها برای خبرنگاران، بلکه برای فعالان، دانشگاهیان و افرادی که به‌عنوان مخالف تلقی می‌شوند، انجامیده است.

با وجود این چالش‌ها، خبرنگاران افغان همچنان در شرایطی بسیار دشوار نقش مهمی در افشای نقض حقوق بشر و تأمین حق دسترسی مردم به اطلاعات ایفا می‌کنند. من تاب‌آوری خبرنگاران افغان را، چه در داخل افغانستان و چه آن‌هایی که به‌صورت ترکیبی یا از تبعید کار می‌کنند، به رسمیت می‌شناسم؛ کسانی که همچنان به ارائه گزارش‌های حیاتی ادامه می‌دهند.

در عین حال، رسانه‌ها به‌شدت از کاهش حمایت‌های مالی و فنی بین‌المللی آسیب دیده‌اند. در حالی که گزارش‌دهی مستقل بیش از هر زمان دیگری ضروری است، این کاهش‌ها به‌طور جدی توانایی خبرنگاران را برای فعالیت ایمن، دسترسی به اطلاعات و ادامه گزارش‌دهی منظم میدانی، از جمله درباره نقض‌ها و سوءاستفاده‌های حقوق بشری، محدود کرده است.

در این روز جهانی آزادی مطبوعات، جامعه جهانی باید در همبستگی با خبرنگاران افغان بایستد. افزایش حمایت مالی و فنی از رسانه‌های مستقل، هم‌زمان با دفاع از آزادی مطبوعات چه در داخل افغانستان و چه در تبعید، و همچنین تأمین سازوکارهای حفاظتی برای خبرنگاران در معرض خطر، امری حیاتی است.

رسانه‌های آزاد و مستقل نهنتها یکی از ارکان اساسی حقوق بشر هستند، بلکه برای آینده افغانستان نیز حیاتی و اجتناب‌ناپذیرند. پایان.

ریچارد بنت [گزارشگر ویژه وضعیت حقوق بشر در افغانستان]

برای استعلام‌ها و درخواست‌های رسانه‌ای، لطفاً با ایمیل زیر تماس بگیرید:

[\[hrc-sr-afghanistan@un.org\]](mailto:hrc-sr-afghanistan@un.org)

اخبار مربوط به کارشناسان مستقل حقوق بشر سازمان ملل را در ایکس‌دنبال کنید:

[@UN_SPExperts](https://twitter.com/UN_SPExperts)